

За інженерні кадри

Газета видається
з лютого 1981 року.

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ
КОМСОМОЛУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

№ 2 (286)

П'ЯТНИЦЯ, 15 січня 1988 року.

Виходить раз
на тиждень

Ціна 1 коп.

НАШІ ІНТЕРВ'Ю

РЕЗЕРВ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ

Як відомо, постановами ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР, ЦК Компартії України і Ради Міністрів УРСР та відповідними наказами Мінвузів СРСР і УРСР з метою поліпшення підготовки спеціалістів передбачено скорочення кількості обов'язкових аудиторних занять студентів з одночасним розширенням їх самостійної роботи. Редакція газети «За інженерні кадри» звернулася до проректора інституту по навчальній роботі професора, доктора педагогічних наук М. М. Шкодіна з проханням розповісти нашим читачам, що конкретно робиться у вузі по виконанню вищезгаданих постанов партії і уряду.

— Михайле Михайловичу, насамперед хотілося почути від Вас загальну оцінку значення постанов для вдосконалення навчально-виховного процесу в рамках реформи вищої школи. Що нового намічається в підготовці майбутнього інженера і в чому його освіта відрізнятиметься від нинішнього випускника технічного вузу?

М. М. Шкодіна. Вузи нашої країни стоять на старті принципово нових стратегічних рішень підготовки інженерних кадрів. Інтенсивний шлях в розвитку сучасного виробництва ставить проблему підготовки спеціалістів, здатних очолити індустріальний процес в ХХІ віці. Відтак, освіта їх ускладниться і підготовка, безумовно, стане більш універсальною, системною, комплексною, більш гуманітарною. Все це радикально позначиться на вимогах до особистості інженера, його характеру. Насамперед, це — чітко виявлені організаційні здібності, ініціатива, висока відповідальність, самостійність, внутрішня автономність і, безумовно, здатність відчувати постійну потребу в оновленні своїх знань, в самоосвіті. Саме ці якості повинні бути сформовані у студента в процесі виховання і навчання в інституті.

Ред. Як слідує з Вашої відповіді, якісні навчання повинні різко зрости. При цьому кількість аудиторних занять, відомо, скорочується. Звідси: яка роль відводиться самостійній роботі студентів.

М. М. Шкодіна. Самостійна робота студентів є одним з основних напрямів підвищення якості навчання. Це один із найсуттєвіших резервів поліпшення навчально-виховного процесу. Звичайно, при правильній його організації і проведенні. Такий вид навчання — складний, якісно інший у порівнянні з аудиторними заняттями. Він вимагає перегляду поглядів, які давно стали застарілими, практично на всі організаційно-методичні основи навчально-виховного процесу, не тільки від студентів, але і від викладачів. Самостійність навчання і безперервність самоосвіти тісно пов'язані з формуванням у студентів таких рис як активність в усіх сферах навчальної, соціальної і майбутньої їх трудової діяльності.

Ред. — Ми підійшли, Михайле Михайловичу, до наріжного аспекту нашої розмови. Він, звичайно, представляє інтерес для студентів і викладачів всіх курсів вузу. Отже, в чому полягають відмінності впровадженого виду самостійної роботи?

М. М. Шкодіна. Як відомо, існуюча форма самостійної роботи студента спрямована виключно тільки на те, щоб він зрозумів, утримав в пам'яті дидактичний матеріал, зумів його відтворити, або застосувати при розв'язанні однотипних завдань. Іншими словами, студент зорієнтований на механічне запам'ятовування наукової ін-

формації, точніше на шаблонне мислення. Марно чекати тут інтелектуальної творчості, яка конче потрібна у наш час.

Новий вид самостійної роботи під керівництвом викладача полягає в тому, щоб навчити студента обирати, ставити собі мету, визначати найбільш раціональний шлях розв'язування завдання, добирати способи дій і відповідно засоби, якими необхідно оперувати в ході засвоєння нового навчального матеріалу. Завдяки цьому безпосередньо в самому процесі виконання самостійних завдань створюються необхідні передумови для поступового переростання контролю у самоконтроль, навчання — у самонавчання. У цьому зв'язку самостійна робота під керівництвом викладача тепер виступає, як обов'язкова складова частина змісту освіти, передбаченої навчальним планом і особливостями роботи вищої школи в умовах реформи.

Ред. — І, нарешті, останнє запитання. Впровадження, поширення і становлення нового виду самостійної роботи студентів ставлять вже сьогодні на порядок денний чимало невідкладних організаційних, виховних і навчально-методичних завдань, розв'язання яких часу не терпить. Будь-ласка, визначте їх.

М. М. Шкодіна. В інституті розроблено і надіслано на всі кафедри і факультети «Положення про організацію, планування і управління самостійною робо-

тою студентів під керівництвом викладача». Цей документ являє собою основу методичних рекомендацій з даних питань. В усіх навчальних підрозділах слід вжити заходів з метою виконання «Положення». Відповідно до специфіки кожного з них слід уточнити мету і завдання самостійної роботи, форми і методи її проведення. Особливої уваги потребує методичне забезпечення самостійної роботи студентів. Тут важливо визначитись у повному переліку завдань, форм і методів контролю на увесь період вивчення тієї чи іншої дисципліни, мати графік виконання і перевірки завдань, в тому числі і розклад аудиторних занять по самостійній роботі. Треба підготувати короткий виклад найважливіших теоретичних положень, необхідних для виконання завдань, довідковий матеріал, типові приклади розв'язання завдань і відповіді на них. В методичному забезпеченні слід передбачити набір завдань різних рівнів складності для диференційованого навчання трієчників і відмінників, список рекомендованої літератури.

З усіх вузькоспеціальних дисциплін, по яким скорочено лекційний курс і не вистачає літератури, необхідно скласти проспекти лекцій і методичних посібників.

Як бачите, попереду велика і напружена робота, обумовлена граничними строками. Зате в кінцевому результаті в дію буде приведений вагомий резерв підвищення якості підготовки спеціалістів.

В ректораті

11 січня відбулося чергове засідання ректорату. Розглянуто стан роботи адміністрації, громадських організацій інституту по боротьбі з правопорушеннями. Статистика свідчить, сказав ст. юрисконсульт Д. М. Веселов, що за минулий рік студентами і співробітниками скоєно 54 порушень громадського правопорядку, з них 3 — кримінальних. За дрібне хуліганство притягнуто до відповідальності 14 чоловік, 11 — побували у медвипередній, 19 — затримано за пияцтво, 5 чоловік перебували за кермом автомобіля у нетверезому стані. Відзначено, що особливо неблагополучне становище склалося на ІБФ і в АХЧ, на долю яких припадає половина антигромадських вчинків.

Про хід зимової екраменційної сесії доповів начальник учбового відділу В. П. Омелянчук. В перевірених 12-ти групах, які складали екзамен, і 42-х групах, де відбувалися консультації, встановлено чітке дотримання сесійних правил і порядку, об'єктивність виставлених оцінок.

Ректоратом розглянуто також деякі питання адміністративного і господарського характеру.

ДО 70-РІЧЧЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ СРСР

СТАРШИНА РОТИ

В армії не кожному доводиться нести службу з автоматом в руках. Наприклад, старшому сержанту Валерію Рудіку, який навчався в групі 2-ПЦБ-85, випало споруджувати різноманітні військові об'єкти. Він старшина будівельної роти. На ім'я ректорату від командування частини, в якій служить Валерій, надійшов лист зі щирою подякою за те, що наш колектив виховав чудового командира й трудівника. За час служби Валерій зарекомендував себе винятково позитивно. Відмінник бойової, політичної і спеціальної підготовки, зразково дисциплінований, вимогливий до себе і підлеглих, він бере активну участь у громадському житті підрозділу, сумлінно й принципово ставиться до справи, яка йому доручена, точно і в строк виконує поставлені завдання, виявляючи при цьому солдатську кмітливість і розумну ініціативу.

Валерія призначено заступником керівника групи політичних занять з сержантським складом, він постійно трудиться над підвищенням свого ідейно-теоретичного й культурного рівня. Дбає про розвиток критики і самокритики, актив-

но сприяє зміцненню дружніх, інтернаціональних почуттів між воїнами різних національностей, котрі служать в одному з ним підрозділі.

Завдяки організаційським здібностям молодого старшини, його особистому прикладу будівельна рота Валерія Рудика стала однією з кращих в управлінні територіального будівництва. Щоденне виконання норми виробітку складає тут 130 — 145 процентів. Валерій неодноразово відзначався командуванням частини і вищими організаціями, бере активну участь у спортивному житті, нагороджений нагрудним знаком «Воїн-спортсмен I ступеня».

Звідси і той високий авторитет, яким він користується в колективі. Водночас старшина, не зважаючи на багато похвал, залишається скромним, чесним, уважним, своєчасно реагує на кожне зауваження, швидко намагається усувати недоліки.

Командування частини передало щирою вдячність не тільки викладацькому, а й студентському колективу, в якому навчався Валерій Рудик.

Р. АСАДОВ,

полковник у відставці.

Екран сесії

Дієвим інструментом оперативного висвітлення екзаменів став на нашому факультеті «Екран сесії». Як правило, вже в той або на другий день після складання екзаменів студенти мають змогу дізнатися хто і яку отримав оцінку, яка група йде попереду, а яка відстає по успішності. Цей облік систематично ведуть члени факультетського шта-

бу сесії.

Приміром, 10 січня екран сповістив, що група 2ЕС-83 (староста В. Дмитренко) виборола загальний бал 4,2, а в 2ЕС-84 він склав лише 1,3.

Були поіменно названі В. Громадський, І. Корнійчук, С. Садовський, Кабір Хуманом, інші старшопкурники, які 9 січня отримали п'ятірки. Разом з тим, в

«чорний» список потрапили К. Тетерук, В. Мусієнко, Ю. Окулов — їх підготовленість була оцінена на «двійку».

Гласність, порівняність результатів є випробуванням стимулом в соціалістичному змаганні енергетиків.

В. БОГАЧУК,
заст. секретаря комітету ЛКСМУ енергофаку.

ЄДИНИЙ ПОЛІТДЕНЬ

«Соціальна політика перебудови» — така тема чергового єдиного політдня, який відбудеться 15 січня.

11 січня в обкомі Компартії України відбулась інструктивна нарада. На ній перед групою доповідачів

виступив секретар обкому Компартії України Г. Я. Буртяк. Було підкреслено, що в період розвитку демократизації і гласності необхідно далі удосконалювати проведення єдиних політ-

днів. Перетворення, які відбуваються в країні, зачіпають інтереси величезної маси людей, практично всіх трудящих. Тому треба домогтись, щоб активну участь у них брали широкі маси.

Чільне місце в навчальних програмах нашого вузу займає така вкрай необхідна сучасному інженеру дисципліна, як «Прогнозування». Прочитано ряд лекцій, але у студентів виникли до кінця не з'ясовані питання. І тому старший викладач кафедри АСУ І. І. Тутаревич (в центрі) в позаурочний час консультує майбутніх фахівців.

Фото Р. Кутькова.

ВУЗІВСЬКА НАУКА: ПРОБЛЕМИ ПЕРЕБУДОВИ

Наукові і виробничі підрозділи нашого інституту досягли певних успіхів в розвитку науки, формуванні наукових шкіл і напрямів, підготовці кадрів вчених. Але позитивне не повинно затіновати помилки, застойні явища у вузівській науці, які особливо стали помітними в останні роки. Головна причина тут криється насамперед у тому, що керівництво інституту не зуміло своєчасно оцінити необхідність глибоких змін в науковій політиці, небезпеку наростання кризових явищ в окремих наукових підрозділах, не виробило власної чіткої лінії в умовах переходу науки на госпрозрахунок і самофінансування.

В цій ситуації комуністичні науковці зайняли правильну позицію, принципово оцінили противників перебудови, зокрема в СКТБ «Модуль». Ряд з них отримали суворі партійні стягнення.

На кардинальному поліпшенні морально-психологічного клімату добре позначилось оновлення керівництва вузівського наукою і спеціалізованим конструкторсько-технологічним бюро. Перебрані заходи ректорату

і партійного комітету, стали першим етапом перебудови науки інституту.

Які завдання ставляться сьогодні в плані перспектив подальшого розвитку наукової діяльності у нашому вузі?

Перш за все це — розвиток наукових напрямів, чітко націлених на світовий рівень, впровадження таких розробок в народному господарстві, орієнтація на ефективні кінцеві результати, поліпшення винахідницької і патентно-ліцензійної роботи, підвищення рівня міжнародного співробітництва в галузі науки.

Що стосується критеріїв, які б служили орієнтиром у визначенні світового і союзного рівнів наукових розробок, то поняття ці вже сформульовані. Так, розробкою, яка перевищує світовий рівень, є та, яка захищена патентами або викликає інтерес передової зарубіжної фірми. На союзний рівень виходить розробка, яка підтверджена авторськими свідоцтвами СРСР.

Виходячи з цих вимог, перед інститутом поставлено завдання: вже найближчим часом різко підвищити

якість наукових розробок з таким розрахунком, щоб до 2000 року 90 процентів наукових досліджень перевищували союзний і світовий рівні.

В цьому зв'язку науково-дослідницька частина інституту виділила кілька пріоритетних напрямів в науковій діяльності. Їх очолюють наші провідні вчені-професори М. Ф. Друковани, І. В. Кузьмін, Ю. А. Карпов, В. Т. Маликов.

Головне зараз полягає у тому, щоб після обговорення цих пріоритетних наукових напрямів вони були взяті під особливий контроль з метою надання їм прискорення при впровадженні в народне господарство. Але поки що ця робота невиправдано гальмується. Що ж необхідно зробити для подолання такого явища?

На нашу думку прогресивною є ідея організації КБ при окремих кафедрах інституту. Але створення КБ до кінця не розв'язує проблему серійного впровадження розробок. Де ж вихід? Він в тому, щоб іти по шляху організації у вузі дослідного заводу. Так, як це зроблено у Львівському

і Харківському політехнічних інститутах. Назріла також гостра необхідність створення дослідного заводу машинобудівного і радіоприладного профілей.

Прискоренню практичного впровадження наших розробок могли б послужити більш тісні науково-виробничі контакти з підприємствами м. Вінниці. Однак взаємозв'язки з такими заводами як імені 60-річчя Жовтня, радіотехнічної апаратури та іншими є епізодичними і не відповідають сучасним вимогам.

Окремої уваги заслуговує створення спільних науково-дослідних лабораторій, КБ, виробничих підрозділів з західними фірмами по пріоритетних напрямках. Таких напрямів в усіх галузях науки (включаючи медицину і сільське господарство) виділено лише 22. Приємно відзначити, що один з них належить кафедрі обчислювальної техніки нашого інституту. Він захищений 100 авторськими свідоцтвами СРСР і 60 зарубіжними патентами. Да-

ний спосіб організації спільних фірм по виробництву продукції на основі радянських винаходів, які перевищують світовий рівень, є досить ефективним для економіки країни.

Отже розвиток зв'язків, створення спільних фірм повинно стати новим напрямом в діяльності НДЧ. Для цього слід зміцнити патентну службу компетентними кадрами, підвищити роль зарубіжного патентування як основного критерія, що визначає світовий рівень наукової розробки.

І, нарешті, коротко про діяльність СКТБ «Модуль» за минулий рік. Повністю виконано виробничий план, сформовані конкретні наукові напрями, які підкріплені солідною господарською тематикою до 1990 року. В даний час формується портфель замовлень до 2000 року.

Звичайно, у нас є ще багато недоліків і невирішених проблем. Одна з них — створення на базі СКТБ «Модуль» науково-виробничого об'єднання, яке б включало КБ наукового профілю і дослідний завод. Власне, ставимо за мету, щоб на протязі нинішньої п'ятирічки наш «Модуль» перетворився в авторитетну науково-виробничу організацію.

О. СТАХОВ,
професор, доктор технічних наук, директор СКТБ «Модуль».

До наших читачів

Кожен з нас не може уявити сьогодні свої будні і свята без преси. Вона не тільки несе нам інформацію про події, які відбуваються, але й допомагає осмислити ці події, зайняти по відношенню до них певну позицію. Преса стала дійовим засобом докорінних суспільних перетворень в нашій країні, в кожному трудовому колективі. Але час іде, і те, що ще вчора задовольняло, приносило бажану віддачу, нині вже потребує оновлення і значного вдосконалення.

Щодо нашої газети «За інженерні кадри», то найслабкішим місцем в ній є відсутність оперативної інформації про життя первинних ланок інститутського колективу — навчальних груп, лабораторій, кафедр, низових партійних, профспілкових, комсомольських та інших громадських організацій.

А між тим, скрізь є цікаві люди і не менш цікаві справи, досягнення, великі і малі події, ювілеї, проводи і зустрічі. Є рідкісні долі, корисні винаходи, неординарні студентські проекти, приклади безкорисловості, доброти, зустрічі з незвичайним. Є ентузіастичні перебудови і люди, які гальмують. Її. Всюди можна бачити приклади хороших взаємовідносин, справжнього колективізму, теми, над якими йде дружня спільна робота.

Все це і багато іншого, з'являється в газеті, без сумніву, могло би зробити її більш значимішою і багатшою за змістом, читабельнішою.

Ясна річ, що штатні працівники редакції не в змозі охопити всі сторони життя інституту, побувати хоч би раз за рік в кожній групі, кафедрі. І все ж таки діяти до них можна, якщо в кожному колективі буде свій громадський кореспондент, або назвемо його просто — відповідальний за висвітлення життя свого підрозділу у вузівській газеті. Це повинна бути людина допитлива, з розвинутих почуттям відповідальності. Ото ж просимо деканати, кафедри, групи визначити такого студента, або викладача — нашого нештатного кореспондента і повідомити їх прізвища в редакцію «За інженерні кадри» до 25 січня ц. р.

ИНТЕРКЛУБ

Друзья Неопиту Андрулло — дочери островного, солнечного и экзотического Кипра, студентки 5 ЭВМ-84, учатся в разных группах, приобретают столь же неодинаковые инженерные специальности. Но их роднит по-настоящему зрелая интернациональная дружба, студенческое братство, общность профессиональных и духовных интересов. Вот и сейчас, в короткие минуты отдыха (ведь идет сессия!), они собрались для задушевной беседы. Звучат гитарными струнами мелодии любимых песен... «Анука», поемте друзья! заодно обращается Неопиту к В. Бессчастному, Г. Жигановскому, П. Могилю, В. Гученно, которых вы видите на снимке справа, налево.

Фото Р. Кутюкова.

А У НАС — ВЕЧОРНИЦІ

Клуб товариства боротьби за тверезість гостинно прийняв шанувальників українських народних вечорниць. Перед присутніми виступив голова профкому Ю. А. Буренніков. Членів клубу порадували своїм мистецтвом вокальний ансамбль «Шедрик» з педінституту, ансамбль народного танцю ВПІ, співачки, працівники СКТБ «Модуль»

Н. Гейвандова і Н. Даньківська.

Учасників цього цікавого вечора господарі клубу причастили варениками, млинцями, піріжками, виготовленими за рецептами української кухні. Зал клубу вдало прикрашували вишивані рушники, гончарні вироби, етюди далекої мнущини.

Н. АЛЕКСАНДРОВА.

НАЙВИЩА СХОДИНКА

У грудні 1987 р. місто Набережні Човни приймало молодіжний чемпіонат країни з спортивної акробатики, в якому взяли участь близько трьохсот юнаків і дівчат. Найсильнішою виявилась команда України. Вагомий внесок у цьому успіху вінницьких акробатів. Силова пара у

складі студента нашого інституту Андрія Чуприни та учня середньої школи № 17 Олександра Нагіряка піднялась на найвищу сходику п'єдесталу пошани. Вихованці тренера С. О. Калитюка показали оригінальну програму.

«Новини Поділля».

ЧИЯ СТІННІВКА КРАЩА?

У передноворічному конкурсі стіннівок були представлені майже всі стінгазети кафедр і факультетів, служб і виробничих підрозділів інституту. Редакторам і членам редколегії довелося добре потрудитися, аби новорічний, святковий номер вийшов не накатами, а веселим, дотепним, бив, як кажуть, у ціль.

Жюрі конкурсу підбило підсумки цього творчого суперництва самодіяльних газетярів. І що ж? Великомасштабно за розмірами, барвистістю за оформленням, насиченою невідомими гумором, неординарними дружніми шаржами, доброзичливими епіграмами виявилася стіннівка ФАМ. Розміщена у вестибюлі навча-

льного корпусу, вдало скомпонована фотознімками, вона привертала увагу студентів і викладачів. Не обходять її остронь і сьогодні.

Треба віддати належне оформлювачам і кореспондентам новорічних номерів кафедр АСУ, іноземних мов, політекономії, економіки промисловості, енергофакультету, СКТБ «Модуль», обчислювального центру. Їхнім газетам притаманні оригінальність, вони позбавлені тиражування і однотипності. Слово «дракоша» (так поблажливо названо в багатьох стіннінках зображення дракона, під знаком якого проходить нинішній рік) примусило відшукати незаїзджену жар-

тівливість, адресну націленість іронічних заміток.

І все ж перше місце за газетою факультету автоматики і мікроелектроніки. Друге місце серед факультетів і підрозділів виборола газета обчислювального центру, третє — поділили факультет обчислювальної техніки і енергофакультет.

Серед кафедральних стіннівок перше місце зайняла газета кафедри АП, друге — ОТ і третє — АСУ і ЕПВІОВ.

Переможцями конкурсу на «Модуль» виявилися НТВ-210, КВ і НТВ-440.

Н. ГУШИНЕЦЬ,
О. ХРИСТОК,
члени журі.

ДИВІТЬСЯ УСІЧНІ

Так називається нова картина, знята на кіностудії імені Довженка режисером Леонідом Осикою за мотивами однойменної повісті Анатолія Ткаченка. У центрі фільму — драма, яка розігралась в базі Сьомий Гурт між трьома науковцями і місцевими жителями. Це сучасна філософська притча про взаємостосунки людини і природи, про конфлікт духовних цінностей з фальшивими.

Леонід Осика відомий глядачам за фільмами «Кам'яний хрест!», «Захар Беркут», «Тривожний місяць

вересень», «Якого кохали всі», «Уклонись до землі», «У картині відразу ж три деб'ютанти — Алла Одінг, Любомир Кузьмина і Анатолій Венгржинівський. Вони разом з відомим актором Борисом Хмельницьким виконують головні ролі.

У січні виходять також на екран фільми «Дилетант» (Киризіфільм), «Пригоди Еллі і Рару» (Грузіяфільм), «Радощі середнього віку» (Таллінфільм), «Срібні струни» (Ленфільм), «Моя дорога, мій дорогий» (Болгарія), «Наречена для Да-вида» (Куба).

В. о. редактора Б. ДЬЯКОНОВ